

Konkluzje Rady w sprawie strategicznego podejścia UE do międzynarodowych stosunków kulturalnych

(2017/C 189/08)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

1. PRZYPOMINA o konkluzjach Rady z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie kultury w stosunkach zewnętrznych UE ze szczególnym uwzględnieniem kultury we współpracy na rzecz rozwoju⁽¹⁾, w których to konkluzjach m.in. zaapelowała do Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa o zaproponowanie bardziej strategicznego podejścia do kultury w stosunkach zewnętrznych UE;
2. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE fakt, że Komisja i Wysoki Przedstawiciel odpowiedzieli na ten apel, wydając w dniu 8 czerwca 2016 r. wspólny komunikat pt. „W stronę strategii UE w dziedzinie międzynarodowych stosunków kulturalnych”⁽²⁾;
3. PRZYPOMINA o konkluzjach Rady z dnia 17 października 2016 r. w sprawie globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej⁽³⁾, w których to konkluzjach zatwierdziła priorytetowe dziedziny do realizacji tej strategii i zwróciła uwagę na rolę dyplomacji kulturalnej;
4. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE fakt, że w globalnej strategii⁽⁴⁾ uznano rolę kultury w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa UE zarówno w ujęciu ogólnym, jak i w ujęciu szczegółowym: w takich dziedzinach jak zwalczanie terroryzmu, odporność społeczeństw i rozwiązywanie konfliktów;
5. W związku z tym UZNAJE, że kultura jest elementem strategicznego, przekrojowego podejścia do stosunków międzynarodowych Unii;
6. RESPEKTUJĄC sfery kompetencji Unii Europejskiej i państw członkowskich oraz zasadę pomocniczości, PODKREŚLA, że strategiczne podejście do międzynarodowych stosunków kulturalnych powinno obejmować wszelkie stosowne dziedziny polityki i uwzględniać wspólny komunikat z dnia 8 czerwca 2016 r. Powinno również być zgodne z Konwencją Unesco z 2005 r. w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego oraz z agendą ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030. Konkretniej rzecz ujmując, podejście takie powinno:
 - a) zakładać perspektywę oddolną, a równocześnie respektować niezależność sektora kultury, wzmocnić wolność słowa i niezależność artystyczną, sprzyjać bezpośrednim kontaktom artystów, podmiotów sektora kultury i społeczeństwa obywatelskiego oraz być wystarczająco elastyczne, by uwzględniać szybko zmieniające się globalne otoczenie;
 - b) zostać opracowane przy założeniu, że międzynarodowe stosunki kulturalne mogą nabierać kształtu jedynie wtedy, gdy wspierana będzie różnorodność kulturowa w UE, a tym samym obywatele będą zyskiwać większą możliwość poszerzania swojego obycia kulturalnego i wiedzy o kulturze, rozwijania kreatywności oraz będą zachęceni do wzajemnego uczenia się i dialogu i do ich długofalowego pielęgnowania – z myślą o dalszym rozwijaniu kompetencji międzykulturowych⁽⁵⁾ i promowaniu dialogu międzykulturowego;
 - c) sprzyjać spójności i konsekwencji działań, a jednocześnie zapewniać pełną komplementarność wobec działań państw członkowskich. Powinna również istnieć komplementarność wobec działań prowadzonych na szczeblu międzynarodowym, np. na forum Rady Europy i Unesco, przy czym należy unikać powielania działań;
7. Przy założeniu, że kultura jest niezwykle ważną częścią stosunków międzynarodowych UE, ZALECA uruchomienie Grupy Przyjaciół Prezydencji jako przekrojowego forum, które opracuje zintegrowane, kompleksowe i stopniowe strategiczne podejście UE do międzynarodowych stosunków kulturalnych sprzyjające synergii między wszelkimi stosownymi dziedzinami polityki z pełnym poszanowaniem zasady pomocniczości. Czyniąc to, grupa ustaliłaby wspólne zasady, cele i priorytety strategiczne takiego podejścia z myślą o ich włączeniu do planu działania i określiła, gdzie przydatne mogłyby być wspólne działania na szczeblu UE;

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, by:

8. Zacieśniły współpracę między stosownymi ministerstwami – w szczególności ministerstwami kultury i spraw zagranicznych – organami lokalnymi i regionalnymi oraz zainteresowanymi stronami;

⁽¹⁾ Konkluzje Rady w sprawie kultury w stosunkach zewnętrznych UE ze szczególnym uwzględnieniem kultury we współpracy na rzecz rozwoju (Dz.U. C 417 z 15.12.2015, s. 41).

⁽²⁾ Dok. 10082/16.

⁽³⁾ Dok. 13202/16.

⁽⁴⁾ Dok. 10715/16.

⁽⁵⁾ Konkluzje Rady z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie kompetencji międzykulturowych (Dz.U. C 141 z 7.6.2008, s. 14).

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI I EUROPEJSKIEJ SŁUŻBY DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH (ESDZ), by:

9. Wspierały Grupę Przyjaciół Prezydencji fachową wiedzą techniczną, np. poprzez platformę dyplomacji kulturalnej ⁽¹⁾;
10. Nadawały priorytet inicjatywom z zakresu międzynarodowych stosunków kulturalnych poprzez unijne polityki i programy i rozważyły wyeksponowanie tych inicjatyw za pomocą pojedynczego portalu dostępowego;

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KOMISJI i ESDZ, by:

11. Gromadziły i wymieniały sprawdzone rozwiązania w zakresie inicjatyw kulturalnych w państwach trzecich, w tym poprzez platformę dyplomacji kulturalnej;
12. Zastanowiły się nad projektami pilotażowymi w państwach trzecich mającymi służyć testowaniu form współpracy – w tym wspólnych działań i międzysektorowych partnerstw twórczych – z udziałem lokalnych podmiotów sektora kultury, organów lokalnych i regionalnych, stosownych organizacji pozarządowych, krajowych instytutów kultury, klastrów EUNIC ⁽²⁾ oraz delegatur UE.

⁽¹⁾ Platforma dyplomacji kulturalnej została zainicjowana w marcu 2016 r. przez Służbę ds. Instrumentów Polityki Zagranicznej w Komisji Europejskiej. Ma wspierać unijne instytucje w realizacji strategii UE w dziedzinie międzynarodowych stosunków kulturalnych. Platforma ma służyć prowadzeniu działań poszerzających kontakty kulturalne UE z państwami trzecimi i ich obywatelami, przede wszystkim poprzez wspieranie instytucji UE (w tym unijnych delegatur) i doradzanie im, oraz ustanowieniu programu szkoleń dla globalnych liderów kultury.

(Źródło: <http://www.cultureinexternalrelations.eu/>)

⁽²⁾ EUNIC (European Union National Institutes for Culture) to sieć skupiająca krajowe instytuty kultury i ambasady.